This transcription of the *Collectio Quesnelliana* from Düsseldorf, Uniuersitätsbibliothek K2:E 32 was made for the *Carolingian Canon Law* project and as such complies with the conventions stipulated by the project's guidelines (http://ccl.rch.uky.edu/guidelines/guidelinestr.html).

[f. 1r] [...] autem hunc esse suum librum ne[ga]t aut eadem in libro loca non con[te]ndimus. anathematizet ea et [il]lam confiteatur apertissime gra[ti]a quam doctrina christiana demon[s]trat et praedicat esse propriam [ch]ristianorum quae non est natura sed [q]ua saluatur; quae natura [...]uribus sonante doctrina uel [a]liquo adiumento uisibili sicut [p]lantatur quodammodo et inrigatur extrinsecus sed subminis[t]ratione spiritus et occulta misericor[d]ia sicut facit ille qui dat incrementum deus: etsi enim quadam non inprobanda ratione dicitur gratia dei qua creati sumus ut non nihil essemus: nec ita essemus aliquid ut cadaue[r] quod non uiuit [...] operum meritis sed gratu[ita] dei bonitate donata est. [...] est tamen qua praedistina[ti uo]camur iustificamur glo[rif]ycamur ut dicere possimu[...] pro nobis quis contra nos q[ui fi]lio suo proprio non pepercit sed [...] nobis omnibus tradidit eum {Rm 8, 31–2} [...] hac gratia quęstio uerteb[atur] quando ab his quos pelagi[us] grauiter offendebat atque [tur]babat dicebatur ei quod ea[m su]is disputationibus oppugna[ret] quibus adsereret non solum [...]cienda uerum etiam ad perfici[enda] mandata diuina per liberum [ar]bitrium sibi humanam suff[iceret] naturam. Hanc apostolic[a doc]trina gratiam isto nomine [f. 1v] [...]eribus alioquin gratia iam non [g]ratia. {Rm 11, 6}. De hac scriptum est; [...]utem qui operatur merces [...]tatur secundum gratiam sed se[cund]um debitum. Ei autem {‘at’ with macron above} qui non ope[ratu]r credenti autem in eum qui [iusti]ficat impium deputatur [...] eius ad iustitiam. {Rm 4, 4–5} Et multa [...] quae melius potes ipse memi[niss]e et intellegere prudentius: [...]lustrius praedicare. Illam [...] gratiam qua creati sumus [hom]ines: etiam si ita appellan[...] non inmerito intellegimus [mir]um est tamen si ita appellatam [...]us leg[i]timis profeticis [euua]ngelicis apostolicisque litteris [legim]us. cum itaque d[e hac] gra[tia christia]nis fid[elibus c]atholicis[...]re posse iustitiam: per liber[um] arbitrium cum adiutorio diuina[e] gratiae quod deus hoc de[deri]t h[o]mini ipsa possibilitate natu[rae.] Cui merito respondetu[r] er[go] euacuatum est scandalu[m] cru[cis] {Gal 5, 11} ergo christus gratis mortuus [es]t. {Gal 2, 21} Non enim si non morere[tu]r p[rop]ter delicta nostra et r[es]urge[ret] propter iustificatione[m] nostra[...] nec ascendit in altum e[t cap]tiu[ans] captiuitatem daret do[na] ho[mi]nibus: Ista naturae possibilit[as] quam defendit non esse in homini[bus.]

Fons ...

An forte dei mandatum de[e]rat: et ideo christus mortuus est immo iam et hoc erat sanctum et iustum et b[o]num: Iam dictum fuera[t n]on co[ncupi]scis {Ex 20, 17} iam dictum fue[ra]t. d[...]

Fons ...

[f. 2r] [...] respondemus non quo te aliqua ignorare credamus sed ut maiore auctoritate uel tuos institutas {*corr.* instituas} uel si qui a romanę ecclesiae institutionibus errant aut comm[o]neas aut indicare non diff[er]as ut scire ualeamus qui sint qui aut nouitates inducunt aut alterius ecclesie suæ quam romane existimant consuetudinem esse seruandam.

Fons ...

[...]

Pacem igitur adseris ante confecta mysteria quosdam pop[ulis] imperare uel sibi inter sacer[dotes] tradere cum post omniaque a[pe]r[ir]e debeo pax sit necessa[rio in]di[c]enda per quam constat [...] ad omnia quae in myste[riis ...] atque in ecclesia cęleb[rantur p]raebuisse consensum a[c ...]e pacis. concludent[is signac]ulo demonstrantur.

Fons ...

De [n]ominibus uero re[citandis...]e quam praecem s[acerdos faci]at atque eorum obla[tiones ...]mina recitand[a ...]e commendet [...]m sit et ipse [...]

Fons ...

[f. 2v] utique per singulas ebdomadas est tenenda propter id quod commemo[ra]tio diei illius semper est caelebranda Quod si putant semel atque uno sabbato ieiunandum. Ergo et dominicum et sexta feria semel in pascha erit utique caelebrandum; Si aut[em] dominici dei {*corr.* diei} ac sextae feriae per singulas ebdomadas reparanda imago est; Dementis est bidui agere consuetudinem sabbato prætermisso cum non disparem habeat [c]ausam a sexta uidelicet feria [...] qua dominus passus est quando [... a]d feros fuit ut die tertia re[sur]gens redderet laetitiam [p]ost [bidu]ana praecedente trist[i]tia [... er]go nos negamus sexta [... ieiun]andum sed dicimus

et sab[bato ... agen]dum quia ambo dies [...] apostolis uel his qui chr[istum ...]nt indixerunt. qui d[ie ...]hilarati non solum ipsum [...]um esse uoluerunt [... om]nes ebdomadas f[...] esse duxerunt. [...]o uero quod die d[... titu]los mittimus s[...]

Fons ...

[f. 3r] [... g]lo[ri]a in sæcula saeculorum amen. dat[a] X[V] kalendas martias honorio augusto [...] et aristineto consulibus.

Fons ...

[**XXV**] [...] **pr[incip... s...]odi [...]caed[o...**]

Uitores {*corr.* Uictores} ualentinianus et martianus inclyti triumphatores [im]peratores semper augu[s]ti anatholio e[...] constantinopolitano omnibus ne[goti]is diuinae res præponende s[u]nt deo enim omnipotente propitio re[m] publicam et conseruandam [... m]e[l]iorandam esse confidimus [... i]gitur dubitationes quaedam [... ort]hodoxo relegione nostra [uiden]tur esse commissam. Sicut [... e]pistula uiri reuerentis[simi ep]iscopi alme urbis romæ [leo]n[is] testatur; Id specialiter [cle]mentiae nostrae placuit ut [uen]erabilis synodus in nicena [ciui]tate prouinciae bytiniae [caeleb]retur quatenus conuen[ienti]b[us] animis et omni ueritate [dis]cussa cessantibus etiam stu[dii]s [q]uibus an[t]ehac usi quidam [sac]r[os]an[ctam] orthodosam religio[nem co]nturbasse nascuntur uera fides nostra cunct[o] sæculo manifestius innotescat. Ut deinceps nulla possit esse dubitatio uel discordia qua de re sanctitas tua cum quibus placuerit reuerentissimis episcopis quos de ecclesiis sub sui sacerdotii cura constitutis idoneos et instructos orthodoxae relegionis esse probauerit ad praedictam nicenam ciuitatem intra diem. kalendarum septembrium ire deproperem sciat autem relegio tua etiam serenitatem meam uenerabi {*sic*} synodo interfuturam nisi forte publice necessita[... detinu]erint diuinitas seruet per multos annos sanctae ac uenerabilis pater; datum X kalendas iunias constantinopolim consulatu domini matiani perpetui augusti et qui ferit {*corr.* fuerit} nuntiatus.

Fons ...

[...d... odi ...]

Cum peruenisset piissimus e[t] fidelissimus i[m]perator m[artian]us ad diem sub die sanctissimum martyrum sancti calenici et eufemiae [f. 3v] praesente ex diuino zelo et feruore fidei etiam piissima et christianissima regina augustha pulcheria quin etiam magnificentissimis magistratibus et inlustrissimo ac nobili senatu ad uenerabilem synodum ista locutus est adlocutio piissimi imperatoris ubi primum diuino iudicio ad imperium sumus electi inter tantas necessitates rei publice nulla nos magis causa constrincxit quam ut orthodoxa et uera fides christiana quae sancta atque pura est indubitata omnium animis insideret constat enim auaritia uel studiis quorundam per me[dia] tempora nonnullis diuersa sentientibus et pro uoluntate sua non prout ueritas atque doctrina patrum postulat populos seducentibus in errorem quamplurimos esse deductos qua de re sanctam synodum hoc uidelicet proposito fieri studuimus et uobis laborem indixisse uidemur. quatenus omni caligine atque errore deterso. pro[ut] se diuinitas hominibus mamanifestari {*corr.* manifestari} uoluit et d[o]ct[ri]na patrum ostendit regio {*corr.* relegio} nos[t]r[a] quae pura ac sancta est uniuersorum mentibus insinuata suæ ueritatis luce fugescat {*corr.* fulgescat} nec in posterum quisquam audeat de natiuitate domini et saluatoris ie[su] christi aliter disputare quam ap[os]tolica prædicatio et instituta CCCXVIII sanctorum patrum eidem conuenientia posteritate tradidisse nascuntur sicut etiam sancti leonis pape urbis rome qui sed[em] apostolicam gubernat mis[sa ...] sanctae memoriae flauian[um con]stantinopolitanae urb[is ...] scripta testuntur; re[motis] itaque studiis ablatis p[...] cessante auaritia cun[c]t[is ue]ritas innotescat. Nos enim a[d ...] confirmandam non ad potenti[am] aliquam exercendam exempo {*sic*} [...] principis constantini synod[o in]teresse uoluimus. ne uel ult[eri]us populi prauis persuasi[oni]bus separentur facile enim si[m]plicitas quorumdam hacten[us n]onnullorum ingeniis [atq]u[e ...]

Fons ...

[f. 4r] [**... PRES**]**BYTE**[**RIS E**]**T D**[**IA**]**CO**[**NIBUS ...NNAE ...NT...**]

[E]x religione fratris [no]s[tri ar]chiami presbyteri qualiter [su]scepti uel quid egeritis cognoui[ui]mus {*corr.* cognouimus} uel [q]ualiter illi suscepti sint [q]ui contra canones aduersum nos [...] comitatum nescio qua audientes [te]meritate ire uoluerunt. Ad quos [h]aec quae nunc misimus olim scripta [f]eceramus eorum quas iniuria se {*corr.* iniuriose} mi[s]er[a]nt respondentes epistolis Sed [q]uoniam non potuerunt rei in sua hoc est [...] nostra ecclesia romana cum nos[tr]is compresbyteris commorari [ha]s ad uos illis tradendas litteras [de]stinauimus in quibus decreto [nost]ro sanximus memoratos pertur[ba]tores omnium ab apostolicae [s]edis communione alienos fuisse [at]que nostra subscriptione pro[la]tam sententiam suscipisse. illo[s] etiam qu[i] effrenato huius fac[...] consilioque adsensum comodare [uolue]runt uestrę caritatis est [e]stim[a]re qualiter habeantur [q]uibus hoc obiecere uos debetis; [q]uod [iux]ta canonum præcepta fortiter incurrere et qualiter [p]resbyteros non decebat rebelles [existe]re temptauerunt uos autem mo[n]emus in speculis esse debere ne [...] anathe[mat]iz[a]tos s[cit ... apos]toloca ecclesia. De his uero qui eorum se societati iunxerunt quid de his agere debeamus cum reuersi fueritis consilio meliore tractabimus. Data V nonas octobris honorio XII et theodosio VII augustis consulibus.

Fons ...

[**...**] **HILAR**[**IUM ...**]

Difficile quidem fidem querimonae comodamus quarum sacerdotes domini pulsat intentio maxime cum eos locuntur quippiam contra patrum statuta temptasse sed frequenter has asserit. Sicut nunc multitudo causantum {*sic*} ecce enim ut caritas tua recognuscit. ex subditis lutubensis ecclesiae cleri[...] ordo uel plebis praeces suas et lacr[y]mas ad nos quantur {*sic*} datur intellegi magno cum dore {*sic*} miser[...] dicentes coepiscopum nostrum patroclum sua petitione cessante in locum decedentes {*corr.* decedentis} episcopi. Nescio quem in aliena prouincia praetermisso metropolitano contra patrum regulas ordi[f. 4v]nasse quod nequaquam possumus ferre patienter quia conuenit nos paternarum sanctionum diligentes esse custodes nulli etenim uidetur incognita synodi constitutio nicene quæ ita præcepit ut eadem proprie uerba ponamus per unamquamque prouinciam ius metropolitanus singulos habere debere nec cuiquam duas esse {*corr.* esse posse} subiectas quod illi quia aliter credendum non est seruandum sancto spiritu suggerente

sibimet censuerunt; Unde fratres karissimi si ita res sunt et ecclesiam supradictam prouinciæ tuæ limes includit nostra auctoritate commonitus quod quidem facere sponte deberes desideriis supplicantum et uoluntate respecta ad eundem locum in quo ordinatio talis caelebrata dicatur metropolitani iure munitus et praeceptionibus nostris fretus accede illegens {*sic*} arbitrio tuo secundum regulas patrum quaecumque facienda sunt a nobis esse concessa. Ita ut peractis omnibus apostolicae sedi quidquid statueris te referente clarescat. Cui tuis prouinciae suae ordinationem liquet esse mandatam. Nemo ergo eorum terminos audax temerator excedat. ne aliquis in ill[orum] contumeliam partibus suis qu[ae ...] ab his non uidentur esse concessa [de]fendat. Cesset huiusmodi pres[sa ...] auctoritate praesumptio eoru[m] qui ultra licitum suae limitem [dig]nitatis extendunt quod idcirco [di]cimus. Ut aduertat caritas tu[a] adeo nos canonum cautius praecepta seruare ut ita censio quoq[ue] nostra definiat quatenus m[e]tropolitani sui unaquaeque prouincia in omnibus rebus ordinat[io]nem semper expectet. Data V idus februarias honorio XIII et theodosio X augustis [...]

Fons ...

XXXV CELESTINUS UN[I]UERSIS EPISCOPIS PER UIEM[ENS]E[M] ET NARBONENSEM PRO[UIN]CIAS CONSTITUTIS.

Cuperemus quidem de ue[s]tr[a]rum ecclesiarum ita ordinati[o]ne gaudere ut congratularemu[r] potius de profectu quam aliquid ammissum contra disciplinam ecclesiasticam doloremus ad nostr[a]m enim laetitiam et bene facta perueniunt et memoris aculeis no[s] quae fuerint male facta co[npun]gunt nec silere possumus cum [...] ab inlicitis reuocemus aliqu[os ...]

Fons ...